

Nr 393

Nr. 28.

DZIENNIK

DEPARTAMENTOWY RADOMSKI.

W RADOMIU DNIA 10. LIPCA ROKU 1814.

Nro. 7511. Prefekt Departamentu Radomskiego.

Gdy dla nie przeliczonych powodów ze wszech miar korzyść Mieszkańcom Departamentu przynoszących Rada Naywyższa wypuściwszy przez publiczną Licytacyą dostawę Soli do Departamentu *respective* Radomskiego Starozakonnemu Berkowi Szmul, wydale w tej mierze potrzebne przepisy, przeto Prefekt-takowe do doyscia każdego potrzebney wiadomości ponizey nmieszcza.

Radom dnia 27. Czerwca 1814.

(podpisano)

Kosicki Z. P.

Misiawicz,

REGULAMIN SOLNY

Od dniasta Kwietnia 1814 poczynaiący się.

Rada Naywyższa *temczasowa* Xięstwa Warszawskiego.

Gdy w roku 1813 przy wyniszczeniu Skarbu i spóźnioney porze roku nie znalazła środków zaradniczych do zaopatrzenia kraju Xięstwa Warszawskiego solą na kon-

sumpcyą potrzebną, pozwoleniem wolnego handlu soli, konieczny potrzebie téj zarządzić usiłowała i w tym stosunku regulamin wolnego handlu solą pod 11 Przędziernika roku zeszłego 1813 ogłoszony był, że atoli polityczne położenie i zabiegi możnych szczyh „Spekulantów z tego wolnego handlu korzyści wypływających Mieszkańcom kraju na teraz osiągnąć nie dozwolity, lubo w niektórych Departamentach niedostatek solny uczuć nie dał, z tym wszystkim nadproporcjonalnie w trójnasob i więcej wygurowana cena soli, uciążeniem! Mieszkańców stała się, w innych iednak Departamentach za pełny iący niedostatek okazując się przy nadzwyczajnie drogiej cenie, niedogodność Mieszkańców i zawodu dochodów Skarbowych od soli wpływać powinny był powodem, tak, że pominąwszy inne Departamenta w samym Łomżyńskim [nad wszelką doświadczenia proporcją miało 13,670 cent. soli na konsumcyą półczwarte miesiąca] potrzebnej, ledwo weszło do tego Departamentu podług Rapportów Dyrekeyi Ministerstwa Skarbu w Radzie Naywyższej złożonych, tylko centnarów 40 soli, z czego oczywiste defraudacye probują się. — Przeto Rada Naywyższa przedsiębiorając skuteczne środki któreby Mieszkańcom kraju we wszystkich punktach, soli [potrzebnej dostatek] czyły i pomierność ićy ceny zapewniły i Skarbowi dochód przyzwoity zabezpieczyły wezwwała różnych Entreprerów przedtym sol [dla Niewsta Warszawskiego liwerantów] cych, a zebrawszy Projekta ich w licznych systematach sobie przekładane, kommitetowa te komitetowi centralnemu i spólnie z tymże rzeczą całą przeyrzawszy i zająłnia pismienne oświadczone odebrawszy; projekt zadzierżawienia trzech czwartych części przy postanowieniu pewney ceny nigdy podnoszoney bydz nie mogący i zostawieniu reszty do wolnego handlu i sprowadzania na własną potrzebę, za naydogodniejszy dla Mieszkańców kraju i Skarbu bydz uznana, i w tym względzie kontrakt z Starostkąonnym Berek Szmul i kompania na lat dwa o Departementa Krakowski, Radomski, Lubelski, Siedlecki, i Warszawski poczynając od 1 Czerwca roku bieżącego sporządzone Dyrekeyi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych polecił.

Ze iednak przy zmianie systematu prowadzenia kraju solą, potrzebne są prawa dla podług których od dnia 1 Kwietnia r. b. tak Entreprer iak na wolny handel własną potrzebę sol sprowadzający zachować się powinni, a szczególniej —

- a) Jak z solą na wolny handel w stosunku regulaminu 11 Października r. z. 1813, wydanego sprowadzoną a dotąd nie wyprzedaną,
- b) Jak z solą od 1 Kwietnia r. b. 1814 wprowadzić się mającą. —
- c) Jak w ogóle co do soli Entreprenerskiej i prywatnej po ogłoszeniu niniejszego urzędzenia —

Postępowano bytż ma; i wołatku

- d) Jakie są w tych wszystkich względach obowiązki officyalistów, następujące reguły do zachowania podają się.

ad A.

§ 1 Wszyscy spekulanccy którzy na mocy regulaminu 11 Października r. zeszłego 1813 wydanego, sol do kraju na wolny handel wprowadzili, a téy dotąd nie wyprzedali, w przeciagu miesiąca Kwietnia a naydaley do dnia 15 Maja r. b. sol takową do miysc tych gdzie Magazyny Entreprenorom do składania soli przeznaczone znajdując się, sprowadzić i takową w obrębach Miast lub Wsiów na magazyny Entreprenorom wskazanych gdzie komu do, odnieć się będzie., złożyć obowiązani, przeciwiwiałcy się temu postanowieniu i po upłynionym terminie w miyscach innych sol beczkami, balwanami, kruchami, w worach lub innych naczyniach przedaiący, albo składy utrzymuiący, towar swój konfiskacie poddać będą musieli, i z temi iak z defraudantami podling przepisów postapiono będzie.

§ 2 Prywatni wszyscy Spekulanccy [sol własną w miyscach podług Artykułu powyższego zlozoną, sami pod własnym dozorem utrzymywac, i przedawac po cenie takiej iak sami zechcą będą mogli. — Kontrolla iednak, i wglądanie w ich handel Officyaliscie Skarbowemu zawsze wolna.

§ 3 Od dostawienia soli Artykułem I wymienioney do miysc wskazanych wolni będą i zatrzymać mogą.

Dziedzie Obywatel mający włosci - - - cent. 10

Płeban i Arędarz propinacyi - - - - - 3

Mieszczanin lub Włościanin	-	-	-	—	2
Szynkarz koncesyjonowany	-	-	-	—	10
Professionista który rocznie potrzebuje do swej fabryki soli najmniej cent. 10 to zatrzymać może	-	-	-	cent. —	10
Każdy posiadający dobr a handlem soli niebawiący się.	-	-	-	—	2

Gdyby zaś z wyżej wymienionych nad te pozwolenie większe zapasy soli posiadali, tedy to przewyższające quantum do mięsc Artykułem 1 wskazywanych odstawiać obowiązani. — Otrzeżaj się przytem, iż gdyby kto téj powołności Rządu nadużył solą Spekulantską na skład dla iey ukrycia przyjął, a przez to rozmyślnie na oszukanie Rządu godził, ten karze wyrównywałucey wartości soli podpadnie, a pomimo to solą skonfiskowana będzie. — Co się zaś dotyczy Szynkarzy koncesyjonowanych, poleca nam się, iż zapas im pozwolony w przeciągu od 15 Maja do 15 Sierpnia r. b. wyprzedany być musi, a gdyby go w tym przeciągu czasu nie zbyli, tedy rewanent soli u nich po terminie tym z dawnych zapasów pozostały, za solą defraudowaną, uważany będzie. —

§ 4 Przepisy regulaminu wolnego handlu solą d. d. 11 Października r. z. 1816 wydanego wzgledem soli na wolny handel na mocy tegoż regulaminu sprowadzoney a dotąd nie wyprzedaney trwać będzie niowzruszenie aż do iey sprowadzenia na mięscu po IIug Artykułu 1 wskazane, po iey zaś zlokowaniu na składach przy magazynach, tyle razy wzmiankowany regulamin 11 Października [r. z. wydany ustatie, a natomiast niżej domieszczone urzadzania wydadzą się. —

ad B.

§ 5 Od dnia ogłoszenia niniejszych Urzadzonych na wprowadzenie soli z zagranicy do Xięstwa Warszawskiego remispany nikomu więcej adzielane nie będą, te zol remispany które dotąd wydane zolaly tylko co do samego wprowadzenia soli przez granicę ważnemi bydź mają, ktokolwiek po ogłoszeniu niniejszych urzadzonych sol na wolny handel do kraiu wprowadzać chce, nie inaczey to ulkuteczniać może iak tylko zol

Paszportem Ministerjalnym, po uzyskaniu którego do Dyrekcji Skarbu właściwego Departamentu zgłosić się ma, a ta Ministerio Skarbu doniesie i wydanie takowego paszportu przyspieszonym będzie. — Ktoby zaś dogodniey dla siebie udanie się wprost do Ministerium Skarbu znajdował, wolno ma to będzie. Ktokolwiek na własną potrzebę sól do kraiu sprowadzać chce, ma udać się do Prefekta właściwego Departamentu, który o wydanie paszportu w Ministerjum Skarbu zgłosi się i ten odmowionym nie będzie, przedstawienia zaś te niemniej iak na centnarów 10 robione być mogą; gdyby jednak więcej Indywidów razem o wydanie paszportu zgłosiło się, i razem soli partya na własną potrzebę w większej ilości sprowadzić oświadczyli się, jednę paszport onym udzielony być może, nazwiska jednak wszystkich żądających paszportu z wyrażeniem komory na którą prowadzić sól chcą, podane być mają. —

§ 6 Niewolno odtąd nikomu soli sprowadzać do kraiu inaczej iak przez Komory na to upoważnione, których specyfikacya niżej domieszczona będzie. Wolno handlujący solą na jeden raz mniejszey partyi na komorzech ekspedycyować nie będą mogli, nad centnarów 150 a większe od ich upodobania i możności zależą. —

§ 7 Ktokolwiek sól po 1 Kwietnia r. b. czyli za paszportami Ministerjalnymi czyli za reinispasami przez granicę do kraiu wprowadzać będzie, tytuło dochód od soli Skarbowi należący, od centnara zło. 7 gro. 10 zapłaci zaraz na komorze. — Ci zaś którzy za reinispasami wydanemi sól do kraiu już wprowadzili, i takowey dotąd do miysce przeznaczonych nie doprowadzili lub onę inż w miyscach zadeklarowanych złożyli a dotąd icy jeszcze nie opłacili, do zwyczajnego regulaminem 11 Października r. z. oznaczonego oplacenia, po zło. 1 gro. 10 dopłacić obowiązani będą zaraz na granieczney komorze przez którą sól wprowadzają.

§ 8 Nie wolno nikomu z Austrii do Xięstwa Warszawskiego w pozycyi Sierosławie do Opatowca o jeden raz mniey przewodzić soli iak centnarów 2000 dla tego że komora celna Opatowiec będąc odległą od punktu Sierosławie gdzie sól Austriacka ładnie się, nie może mieć sposobności zaradzenia defraudacyom zdarzyć się mogącym — Ekspedycyą 2000 centnarów soli w tem miyscu mieć chcą, powinni wprzód obwie-

ście komorę Opatowiec, która zaraz odkładania jego od ładunku przeciwnego (z statkami) postrzegać będzie i potem rewizją ukutą, a prowadzący sól kosztu dyetów temu kto do postrzegania jego obrotów u ładunku przeciwnego był wyznaczony nagodzi, które niewięcej jak złotych 2 na dzień, nie więcej jak przez dni trzy opłacane byćdź mają. Ktoby wprost Sierosławie na tę stronę Wisły statki swe solą ładowane przeprawił bez poprzedniego uwiadomienia komory Opatowiec, lub pomimo wiadomości teyże komory daley Wisłą płynął, iako defraudant uważany będzie. —

§ 9 Ekspedycja soli na granicy odtąd tym sposobem ułatwiana będzie.

- a) Jak tylko transport soli wodny lub lądowy na granicy stanie, każdego prowadzącego sól będzie obowiązkiem podać iasną deklaracją, w tych szczegółach:
- Za jakim paszportem d. d. et Nro. sól wprowadza, iakiego gatunku jest ta sól. —

Wiele w szczególności beczek i iakiej wagi.

Wiele w ogólności rachuiąc po wadze beczek, obrachowanych byćdź powinno Centnarów Berlińskich, rachuiąc na każdy centnar Berliński 110 funtów Berlińskich. —

Do którego magazynu lub składu sól ta jest przeznaczona, w iakiej liczbie beczek i centnarów na beczkach obrachowanych. —

- b) Po otrzymaniu takiej Deklaracji, komora graniczna przedsięweźmie ścisłą rewizją soli probowaniem wagi beczek i dochodzeniem, czyli w beczkach ma tylko sól a nie inne iakie towary znajduią się. —
- c) Gdyby nadspodziewanie zamiast soli w beczkach, inne iakie towary znalezione były, te bez względu zoitaną skontrowane, sól zaś przy której (towar) takie znalezione były, iako produkt na potrzeby kraju prowadzony, do miysca iey przeznaczenia wolno puszczone będzie, ieżli ta przyzwoicie deklarowana była, w przeciwnym razie podług następującego artykułu postąpienie będzie —
- d) Gdyby przy rewizyi na granicy większa ilość soli niżli prowadzący ją w swej deklaracji podał znalezione była, na tenczas quantum soli deklaracją prze-

noszące na konfliktę zabranie bydz ma, a prowadzący ją o tyle soli iako defraudant do odpowiedzialności pociągnionym będzic. —

- e) Ze niektóre beczki soli wagę ich systematyczną przynosić zwykły o 10 lub 15 funtów, to na korzyść prowadzącego sól do proporcji raz przyjętej wagi na beczkach służyć ma, i przyrachowywaną bydz nie może, z tą jednak wzajemnością, iż gdyby iak się to zdarzać zwykło nie które beczki w transporcie uszkodzone wagi przywoitey nie trzymały, niedowaga ta od liczby centnarów na beczkach obrachowanych potrącona nie będzie, aby zaś użyć wszelkich sprzeczek o wagę na beczkach obrachowywać się mającą, postauawia się.

Sól kamienna szybikowa i zielona w beczkach całych po funtów 660	ważących, rachnie się beczka za cent.	6
Sól kamienna szybikowa i zielona w półbeczkach po funtów 330	ważących, rachnie się beczka za cent.	3
Sól Westfalka, Halska, Szonenbecka, Saska, w beczkach po funtów 405	ważących, rachnie się beczka za cent.	3 fun. 75
Sól Samborska w beczkach troiakich, beczka po funtów 165	ważąca, rachnie się za cent.	1 funt. 55
Sól Samborska w beczkach troiakich, beczka po funtów 110	ważąca, rachnie się beczka za cent.	1 —
Sól Samborska w beczkach troiakich beczka po funtów 82½	ważąca, rachnie się za cent.	— —82½
Sól Krymska przychódziła dotąd w beczkach po funtów 330	ważących, rachnie się beczka za cent.	3 —
Sól Zamorska przychódziła dotąd w beczkach po funtów 240	ważących, rachnie się beczka za cent.	2 — 20

- f) Gdyby odmiana beczek w którym gatunku Soli kiedy nałapić miała, lub prowadzący sól wprowadzał gatunek soli tu nie praktykowany a przez to waga beczek do tego gatunku soli używanych nie była znana, prowadzącego

sól będzie obowiązkiem, w podanej swej deklaracji komerę o tem uwiadomić, i ubywałą lub przybywającą wagę beczki dodawaną lub uyniowaną będzie. —

- g) Sól kamienna w balwanach i kruchach niemiecy Krymska i w wyach lub kulach przychodzącą i inne gatunki w naczyniach dotąd nie praktykowanych w systemacie wskazującym obrachowanie wagi nie pomieszczonech, wprowadzane na granicy ważono być musi, dla tego że iey waga systematyczna ustanowioną być nie może. —

§ 10 Co się tycze plombowania beczek soli na komorach granicznych regulamiem 11 Października r. z. 1813 wprowadzonego, te odtąd ustaić, lecz natomiast inny sposób zarządzenia defraudacyom wydarzyć się mogącyms, a prowadzących sól muięy utrudniający, nizey wskazany będzie.

§ 11 Każdy prowadzący sól na granicy po odbytey expedycyi użyłka kwit Celnny dowodzący odbytą rewizyą i usprawiedliwiający pobraną od soli opłatę, który kwit potem w każdym Urzędzie celnym lub konsumpcyjnym którędy sól do miejsca przeznaczenia przechodzić będzie okazany być powinien, kwitów zaś tych tyle być powinno, na wiele partyi po ltu; deklaracyi prowalącego sól do różnych miejsc dzieć się będzie, szczegóły kwitu te być mają: kto sól prowadzi *Entrepreneur*, *Spekulant*, lub na własną potrzebę, imię i nazwisko. —

Za jakim Paszportem d. d. — 1813 r. Nro

Wiele Soli zadeklarował i do którego miejsca. —

Wiele za nią pobrano opłaty i przez kogo. —

Trakt którędy nayprościej się widać ma i wskazuje się. —

Dalszy ciąg Regulaminu w następnym wydaniu.